

487 43/40

RAPOR

İçişleri Bakanlığı Bakanlık Makamının 28/01/2009 gün ve 76 (34 - 2) 23 sayılı onayları ve Teftiş Kurulu Başkanlığının 02/02/2009 gün ve 76 (34 - 2) 395 sayılı görev emirleri ile Teftiş Kurulu Başkanlığının 09/02/2009 gün ve 76 (34 - 2) 491 sayılı görev emirleri uyarınca, yürütülmekte olan bir araştırma nedeniyle Mülkiye Başmüfettişleri Sayın Mustafa ÜÇKUYU ve Sayın Mehmet CANOĞLU tarafından bilirkişi olarak görevlendirildik.

Söz konusu araştırma kapsamında incelenmesi istenen konulara dair sorular ve bu sorulara cevaplarımız aşağıda verilmiştir.

YAPILAN ÇALIŞMANIN ÖZETİ :

22 Mayıs 2009 günü, incelenmesi talep edilen bilgisayar ve 18.04.2008 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü Bilgi İşlem Şubesi Bilişim Suçları Büro Amirliği yetkililerince, bilgisayar sabit diskinin imajının kaydedildiği 1 adet sabit disk, huzurda muhafazası (çuval) açılarak tarafımıza teslim edilmiştir.

Yapılan incelemelerde, 18.04.2008 tarihinde bilgisayarın sabit diskinin imajının alınmasından sonra 07.05.2008 tarihinde İstanbul Üniversitesinden bilirkişi olarak görevlendirilen heyetin bilgisayarı çalıştırarak inceleme yaptığı anlaşılmış olup sabit diskin mahiyetinin değişmiş olması ihtimali sebebiyle, diskin yeniden imajının alınmasına karar verilmiştir. Söz konusu çalışma için "FTK imager 2.5.4.16" dijital delil imaj alma programı ve diske herhangi bir yazma işleminin yapılmasını engellemek amacıyla bir adet Tableau marka donanımsal yazma koruması cihazı kullanılmıştır. Bu işlem sonucunda alınan imaj WMAV34268555 Seri numaralı sabit diske kaydedilmiştir. İstanbul Emniyet Müdürlüğü Bilgi İşlem Şubesi Bilişim Suçları Büro Amirliği yetkililerince 18.04.2008 tarihinde alınan imaj ile tarafımızdan 22.05.2009 tarihinde alınmış olan imajın hash değerleri karşılaştırıldığında, bu değerlerin farklı olduğu, dolayısıyla imajlar arasında farklılıklar bulunduğu anlaşılmıştır.

18.04.2008 tarihinde alınan imajın MD5 hash değeri: A674757BD9AE8631091D851E42E71A4E olup, tarafımızdan alınan yeni imajın bilgileri aşağıda sunulmuştur.

Information for F:\IST\Ist_22_may_2009:

Image Verification Results:

Verification started: Fri May 22 16:58:57 2009

Verification finished: Fri May 22 17:28:07 2009

MD5 checksum: ac5a21fa1e74a74b342a8cee5615ad11 : verified

SHA1 checksum: eb77c97820b24b8beb1d65ab3cb3c019fb5d17eb : verified

02.06.2009 tarihinden itibaren Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Başkanlığı'nda konu ile ilgili olarak yaptığımız çalışmalarda, yukarıda bahsi geçen disk

ÇOK GİZLİ

imajı, İstihbarat Dairesi tarafından halen kullanılmakta olan (İstihbarat Değerlendirme Projesi) IDP, Güvenli dosya transfer sistemi (SVG), 2008 yılı başına kadar kullanılmış olan Telefon Detay Kayıt Projesi (DARA) log kayıtları üzerinde, tarafımıza cevaplanması görevi tevdi edilen konularda teknik inceleme yapılmıştır.

Disk incelemesi için, EnCase 6.1.2 verisyonlu adli disk inceleme yazılımı kullanılmıştır. Sistem inceleme çalışmaları da, konusunda yetkin personelden sistemlerin çalışma prensipleri ile ilgili bilgi alınarak, aydınlatılması talep edilen konuya dair çeşitli log kaydı sorgulamaları, doküman incelemesi usulüyle yapılmıştır.

İNCELENMESİ İSTENEN KONULAR:

İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜNDE BULUNAN BİLGİSAYAR ACISINDAN:

1- İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü demirbaşına kayıtlı ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan, Dell marka BSHBX0J seri numaralı Bilgisayar kasası içerisinde bulunan Western Digital marka "WD400BB - 75DEA0 model WMAD1D249182 seri numaralı" sabit diskin;

1- Bilgisayarı tanımlayıcı bilgilerin; bilgisayarın açılarak incelendiği andaki saat ve tarihin; bilgisayarın açılarak incelendiği andaki bilgisayardaki saat ve tarihin (BIOS Kayıtları da dahil olmak üzere); bilgisayar kurulum ve işletim sistemi bilgilerinin neler olduğu (ayrı ayrı belirtilmesi gerekmektedir)

Cevap: Söz konusu bilgisayara ait işletim sistemi ve işletim sisteminin zaman ayarlarına dair bilgi aşağıda verilmiştir:

İşletim Sistemi:	Microsoft Windows XP
Versiyon:	5.1
Kayıtlı kullanıcı:	DELL
Sistem Kökü:	C:\WINDOWS
Geliştirme versiyonu:	2600
Yol adı:	C:\WINDOWS
Ürün Kimliği:	55896-OEM-0011903-00102
Son servis pack:	Service Pack 2
Kaynak yolu:	E:\I386
Yüklenme tarihi:	06/17/04 10:52:50AM
Son kapanma zamanı:	05/07/08 12:03:38PM

Zaman ayarları:

Standart zaman kayması Greenwich zamanından 02:00 saat ileride.
Standart zaman Ekimin son Pazar günü saat 03:00'da değişmek üzere ayarlanmış
Yaz saati adı: GTB Yaz Saati
Yaz saati standart zaman ayarlarından 60 dakika kayacak şekilde ayarlanmış
Yaz saatine geçiş Mart'ın son pazarı saat 02:00'da olacak şekilde ayarlanmış.
Aktif zaman kayması Greenwich zamanından 3:00 saat ileride.

Bilgisayarın BIOS saat ve tarih ayarları kontrol edildiğinde (sabit disk takılmadan) tarih bilgisinin "23 May 2009" ve saat bilgisinin ise "16:17:08"

481

43/145

olduğu gözlenmiş olup, BIOS düzeyinde sistem saat tarih bilgisinin doğru olduğu anlaşılmıştır.

2- İşletim sistemi ve kurulu programlar ışığında bahsi geçen bilgisayarın tarih ve saat ayarlarının nasıl belirlendiği (Uluslar arası zaman damgalama serverler yoluyla, internet saati güncelleştirmeleri, vb)

Cevap: Sistemin zaman bilgisini "istsrv.istanbul.gov.tr" isimli sunucudan güncellediği anlaşılmıştır. Windows sistem günlüğü kayıtlarından ilgili bölüm aşağıda verilmiştir (Şekil 1 İncelenen bilgisayarın Windows sistem günlüğünde zaman güncellemesini bir sunucudan yaptığına dair kayıt).

Type	Date	Time	Event	Source	Category	User	Computer
Warning	06.04.2008	01:39:45	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	02.04.2008	00:27:05	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	31.03.2008	13:30:17	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	28.03.2008	11:08:54	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	27.03.2008	21:59:18	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	27.03.2008	11:03:32	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	24.03.2008	22:03:27	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	24.03.2008	10:21:02	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	22.03.2008	18:52:10	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	20.03.2008	16:36:46	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	20.03.2008	09:33:25	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	19.03.2008	08:33:13	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Warning	19.03.2008	08:32:57	36	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	17.03.2008	10:39:09	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	16.03.2008	13:00:35	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	15.03.2008	12:34:33	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	14.03.2008	18:53:49	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02
Information	13.03.2008	10:09:02	35	W32Time	None	N/A	IST-C2-02

Şekil 1 İncelenen bilgisayarın Windows sistem günlüğünde zaman güncellemesini bir sunucudan yaptığına dair kayıt

3- Geçmişe yönelik olarak bilgisayarın tarih ve saat ayarlarının değiştirilip değiştirilmediği, değiştirilmişse hangi tarihlerde değiştirildiği (Özellikle 01/01/2006 tarihinden sonra herhangi bir değişiklik yapıp yapılmadığı araştırılmalı);

Cevap: Windows XP işletim sisteminde, Güvenlik, Uygulama ve Sistem başlıkları altında üç adet günlük dosyası tutulmaktadır. Sistem günlüğü dosyasına, işletim sisteminin çalışması esnasında oluşan olaylar kaydedilmektedir. İşletim sisteminin zaman ayarlarının değiştirilmesi de bu kayıtlar arasındadır.

A

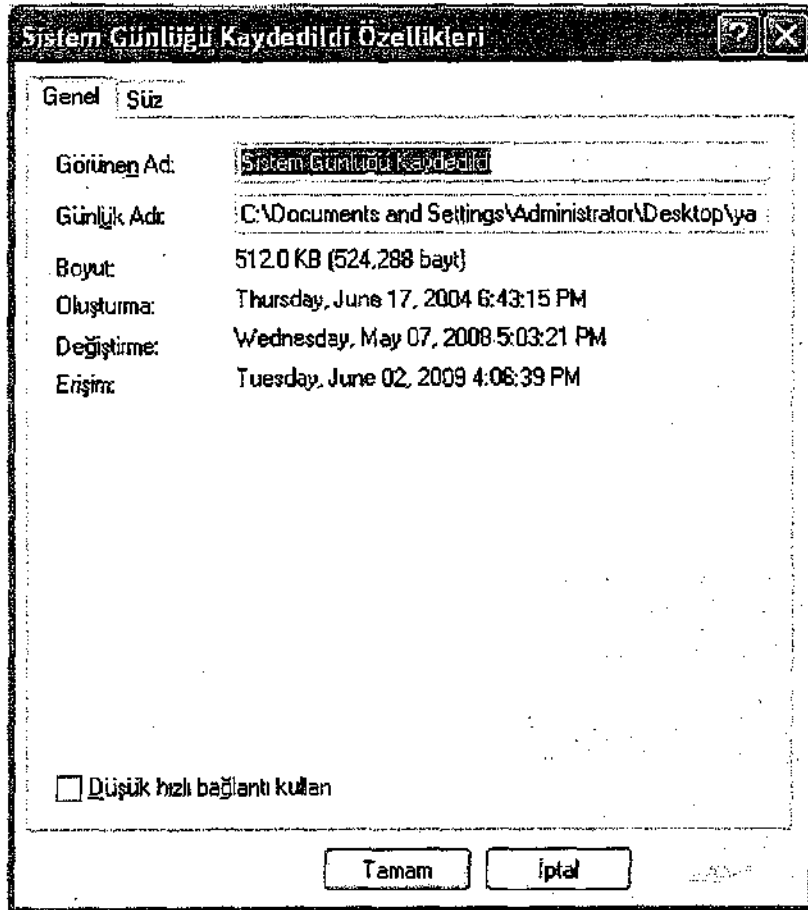
48

480 43/43

Tutulacak kayıtların ne kadar geriye dönük olabileceği, sistem günlüğünün boyutuyla doğrudan ilgilidir. Sistem günlüğü dosyasının belirlenmiş kapasitesine ulaşması durumunda en eski kayıttan başlayarak, yeni kayıtlar eski kayıtların üzerine yazılacaktır.

Yukarıda anılan DELL marka bilgisayarın sistem günlüğü dosyası incelendiğinde, dosya boyutunun en çok 512 KB (Şekil 2 Sistem günlüğü dosyasının boyut bilgisi) ile sınırlı olmasından dolayı, kayıtlarına erişilebilen tarih aralığı 04.11.2007-07.05.2008 olduğu görülmüştür (Şekil 3-Şekil 4). Daha önceki tarihlerin sistem kayıtlarına ulaşmak önceki paragrafta anlatılan sebepten dolayı mümkün değildir.

Elde edilen kayıtlarda yapılan inceleme sonucunda 04.11.2007-07.05.2008 tarihleri arasında herhangi bir zaman değişikliğine rastlanmamıştır.

Şekil 2 Sistem günlüğü dosyasının boyut bilgisi

A

43

429

43/44

Olay Görüntüleyicisi

Dosya Eylem Görünüm Yardım

Olay Görüntüleyici: Sistem Günlüğü Kaydedildi 2,408 olay

Uygulama	Tür	Tarih	Zaman	Kaynak	Kategori	Olay	User	Bilgisayar
Güvenlik	Bilgi	5/7/2008	5:05:20 PM	eventlog	Yok	6005	Yok	IST-C2-02
Internet Exp	Bilgi	5/7/2008	4:16:07 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
Microsoft Offi	Bilgi	5/7/2008	4:16:06 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
Microsoft Offi	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
Sistem Günlüğü	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7035	S-I-5-21-1547...	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:14:43 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:13:17 PM	Topip	Yok	4202	Yok	IST-C2-02
	Hata	5/7/2008	4:13:31 PM	Netlogon	Yok	5719	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:13:24 PM	eventlog	Yok	6005	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	5/7/2008	4:13:24 PM	eventlog	Yok	6009	Yok	IST-C2-02

Şekil 3 Sistem günlüğü en yeni kayıt

Olay Görüntüleyicisi

Dosya Eylem Görünüm Yardım

Olay Görüntüleyici: Sistem Günlüğü Kaydedildi 2,408 olay

Uygulama	Tür	Tarih	Zaman	Kaynak	Kategori	Olay	User	Bilgisayar
Güvenlik	Bilgi	11/7/2007	12:33:15 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
Sistem	Bilgi	11/7/2007	12:33:15 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
Internet Exp	Bilgi	11/7/2007	12:33:15 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
Microsoft Offi	Bilgi	11/7/2007	12:33:15 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
Microsoft Offi	Bilgi	11/7/2007	12:33:15 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
Sistem Günlüğü	Bilgi	11/7/2007	12:33:15 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Uyarı	11/7/2007	12:32:43 PM	LsaSrv	SPNEGO ...	40961	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/7/2007	12:32:16 PM	W32Time	Yok	35	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/7/2007	12:31:40 PM	eventlog	Yok	6005	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/7/2007	12:31:40 PM	eventlog	Yok	6009	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/5/2007	8:14:40 PM	eventlog	Yok	6005	Yok	IST-C2-02
	Uyarı	11/5/2007	5:11:10 PM	LsaSrv	SPNEGO ...	40961	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/5/2007	7:14:02 AM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/5/2007	7:14:02 AM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	11/4/2007	7:47:24 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02
	Bilgi	11/4/2007	7:47:23 PM	Service Control Manager	Yok	7035	SYSTEM	IST-C2-02
	Bilgi	11/4/2007	7:47:08 PM	Service Control Manager	Yok	7036	Yok	IST-C2-02

Şekil 4 Sistem günlüğü en eski kayıt

A

7/3

478

43/45

II- İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü demirbaşına kayıtlı ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan, Dell marka BSHBX0J seri numaralı Bilgisayar kasası içerisinde bulunan Western Digital marka "WD400BB - 75DEA0 model WMAD1D249182 seri numaralı" sabit diskin içerisinde;

1- Herhangi bir klasör içerisinde, "Yasin HAYAL" ve "Osman HAYAL" isimlerinin geçip geçmediği, bu isimler altında her ne kayıtlı olursa olsun bir çalışma yapıp yapılmadığı; böyle bir belge var ise ve/veya çalışma yapılmış ise yukarıda bahsi geçen veriler ışığında oluşturulma, değiştirilme ve kayıtlarına ilişkin tarih ve zaman kayıtlarının neler olduğu,

Cevap: Yasin HAYAL isminin geçtiği dosyalar aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Adı	Son Erişim	Oluşturma	Son yazma	Değiştirme	Tam yol
C-2 BÜRO.ppt	04/03/08 10:40:19AM	04/06/07 12:42:47P M	04/20/07 06:47:02P M	03/31/08 01:50:13P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Belgelerim\silme\brifing slaytları\C-2 BÜRO.ppt
C-2 BÜRO.ppt	04/03/08 10:34:33AM	04/06/07 12:35:58P M	04/06/07 12:37:28P M	03/31/08 01:48:23P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Belgelerim\Alınan Dosyalarım\C-2 BÜRO.ppt
C-2 BÜRO.ppt	04/03/08 10:40:35AM	03/20/08 12:28:31P M	04/20/07 06:47:02P M	03/31/08 01:50:41P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Belgelerim\ÇALIŞ MALAR\brifing slaytları\C-2 BÜRO.ppt
Yasin HAYAL.xls	05/07/08 04:29:39PM	02/18/05 02:46:50P M	10/11/05 12:58:23P M	03/31/08 01:52:17P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları\Yasin HAYAL.xls
Yasin HAYAL.xls	05/07/08 04:28:36PM	02/18/05 02:46:50P M	10/11/05 12:58:23P M	04/07/08 04:36:47P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Desktop\Yasin HAYAL.xls
Yasin HAYAL2.xls	04/07/08 04:37:30PM	02/18/05 11:41:54A M	02/17/05 03:06:25P M	04/17/08 12:25:42P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Desktop\Yasin HAYAL2.xls
Yasin HAYAL.xls	05/07/08 04:29:39PM	02/18/05 02:46:50P M	10/11/05 12:58:23P M	03/31/08 01:52:17P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları\Yasin HAYAL.xls
Yasin HAYAL.xls	04/07/08 04:32:37PM	02/18/05 11:41:54A M	02/17/05 03:06:25P M	04/07/08 04:32:02P M	Ist_Ist_23May2009\untitled\D\belgeler\El Kaide\BELGELERİM\Telefon Sorguları\Yasin HAYAL.xls

Osman HAYAL ismine, Yasin HAYAL enson.xls dosyası haricinde başka bir dosyada rastlanmamıştır.

4

48

477 43/46

2- "C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM" klasörü içerisinde bulunan "Telefon Sorguları" klasörünün,

a) Hangi tarih ve saatte oluşturulduğu; değişiklik kayıtlarının hangi tarih ve saatte yapıldığı; en son değişiklik ve kaydın hangi tarih ve saatte yapıldığı;

Cevap: "C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları" klasörü ile ilgili bilgi aşağıda sunulmuştur. Buna göre söz konusu klasör 18.02.2005 günü saat 14:46:46'da oluşturulmuş, 15.02.2007 günü saat 10:14:35'de son kez değiştirilmiş ve 07/05/08 günü saat 16:15:47'de son kez erişilmiştir.

Adı:	Telefon Sorguları
Son Erişim:	07/05/08 16:15:47
Oluşturma:	18/02/05 14:46:46
Son yazma:	15/02/07 10:14:35
Değiştirme:	15/02/07 10:14:35
Tam yol:	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları

b) Adı geçen klasörün başka bir sabit diskten kopyalanıp kopyalanmadığı; kopyalanmış ise kopyalanmasına ait kayıtların (tarih, saat, saniye, kopyalanmanın yapıldığı bilgisayarın kimlik bilgilerine ulaşılabilme durumunun) neler olduğu,

Cevap: Bütüncül bir nazarla "Telefon Sorguları" klasörü incelendiğinde, klasör içerisinde bulunan 236 dokümanın 77 tanesinin aynı anda oluşturulduğu, 197 tanesinin son erişim tarihlerinin aynı olduğu, 110 tanesinin son kayıt tarihlerinin aynı olduğu, 231 tanesinin son değişiklik zamanlarının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber, klasörün tam yol (Full Path) bilgisinde görülen "YEDEK SİLME" ifadesi, bu alanın yedekleme ve arşivleme için kullanıldığı, dolayısıyla kullanıcının kaybetmek istemediği dosyalarını bu klasör altına kopyalayarak yedeklediği intibahı oluşturmaktadır.

Yukarıda verildiği şekliyle dosya zamanlarının (oluşturma, erişim ve değiştirme) bu kadar benzerlik göstermesine dair ihtimaller aşağıda özetlenmiştir:

1. Dosyalar farklı bir konumdan kopyalandığında, dosyaların erişim ve oluşturulma tarihleri kopyalanan sistemin tarih ve saati ile aynı olur. Fakat son yazma (Last Written) tarihleri orijinal hali ile kalır. Toplu kopyala işlemlerinde aynı anda birden çok dosya diske yazılabildiği için oluşma zamanları da aynı olacaktır.
2. Son erişim tarihlerinin, oluşturulmadan farklı tarih ve saatte olması da dosyalara aynı anda erişebilecek Anti-Virus gibi bir yazılımın etkisi ile açıklanabilmektedir.

Sonuç olarak, Telefon Sorguları klasörü ve içeriği, tamamen olmasa bile kısmen ve farklı parçalar halinde kopyalama işlemi ile oluşturulan dosyalar bulundurmaktadır (Şekil 5).

L7b

L31/47

Name	File	Last Accessed	File Created	Last Written	Entry Modified
Erkin GULER.xls	xls	03/04/08 11:07:11	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:09	31/03/08 13:52:13
Hasan ÇAKIRCA.xls	xls	03/04/08 11:07:25	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:11	31/03/08 13:52:14
Hasan ÖZGÜR.xls	xls	03/04/08 11:07:25	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:11	31/03/08 13:52:14
Haydar KIRKAN DİTİBATLARI.xls	xls	03/04/08 11:07:25	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:11	31/03/08 13:52:14
Hayriullah SÖKE.xls	xls	03/04/08 11:07:26	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:12	31/03/08 13:52:14
Hediye İŞMEN.xls	xls	03/04/08 09:51:24	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:12	31/03/08 13:52:14
Hüdr ELİBOĞLU.xls	xls	03/04/08 11:07:30	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:13	31/03/08 13:52:14
İ.HALİ GEDER.xls	xls	03/04/08 11:07:30	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:13	31/03/08 13:52:14
İRAHİL Arkestron Tel Sorgusu.xls	xls	03/04/08 11:07:30	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:13	31/03/08 13:52:14
İSPANYA RİTİBATLARI.xls	xls	03/04/08 11:07:30	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:13	31/03/08 13:52:14
İTALYAN YETİLDİLERDEN GELSİLER L...	xls	03/04/08 11:07:31	18/02/05 14:46:47	11/10/05 12:58:13	31/03/08 13:52:14
M.SALİH DAĞAÇ.xls	xls	03/04/08 11:07:25	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:14	31/03/08 13:52:15
ATILLA İŞİK.xls	xls	03/04/08 11:06:51	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:00	31/03/08 13:52:12
MALİT ARAYAN KART.xls	xls	03/04/08 11:07:36	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:14	31/03/08 13:52:15
MALİT (koryodan gelen).xls	xls	03/04/08 11:07:37	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:14	31/03/08 13:52:15
MEHMET İNCE.xls	xls	03/04/08 11:07:40	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:14	31/03/08 13:52:15
MOHAMMED MORTEZA-ABBAS.xls	xls	03/04/08 11:07:42	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:16	31/03/08 13:52:15
Muhalp YILDIRIM.xls	xls	03/04/08 11:07:43	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:16	31/03/08 13:52:15
Murat ÇAVAR.xls	xls	03/04/08 11:07:45	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:16	31/03/08 13:52:15
Mustafa GÖBEL (KIRKAN İRTI).xls	xls	03/04/08 11:07:46	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:17	31/03/08 13:52:16
Mustafa UYAR.xls	xls	03/04/08 11:07:46	18/02/05 14:46:48	11/10/05 12:58:17	31/03/08 13:52:16
N.Y.Muhammet CANLI.xls	xls	03/04/08 11:07:47	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:17	31/03/08 13:52:16
Nevali KARAKAYA.xls	xls	03/04/08 11:07:48	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:18	31/03/08 13:52:16
Orhan DEMİRAL SSS 900666.xls	xls	03/04/08 11:07:51	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:19	31/03/08 13:52:16
Ozgen BARIŞIN defterindekiler.xls	xls	03/04/08 11:07:51	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:19	31/03/08 13:52:16
Pakistan mosu.xls	xls	03/04/08 11:07:53	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:20	31/03/08 13:52:16
Recep UĞUZ.xls	xls	03/04/08 11:07:53	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:20	31/03/08 13:52:16
ARTEMEL.xls	xls	03/04/08 11:06:44	18/02/05 14:46:46	11/10/05 12:57:59	31/03/08 13:52:12
Yasin ÖBAÇAY.xls	xls	17/04/08 13:25:29	18/02/05 14:46:49	11/10/05 12:58:23	31/03/08 13:52:17
Yasin HAYAL.xls	xls	07/05/08 16:29:39	18/02/05 14:46:50	11/10/05 12:58:23	31/03/08 13:52:17
Yasar KANDENİR.xls	xls	17/04/08 13:25:24	18/02/05 14:46:50	11/10/05 12:58:24	31/03/08 13:52:17
Zübeyr SEÇERİ.xls	xls	03/04/08 11:08:06	18/02/05 14:46:50	11/10/05 12:58:25	31/03/08 13:52:18
ÖZBEK-SSS4304866.xls	xls	03/04/08 11:08:07	18/02/05 14:46:50	11/10/05 12:58:25	31/03/08 13:52:18
İbrahim Hali YÜKSEL.xls	xls	07/05/08 16:18:21	18/02/05 14:46:50	11/10/05 12:58:25	31/03/08 13:52:18

Şekil 5 Telefon Sorguları Klasörünün içeriği

3- "C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK BELGELERİM\Telefon Sorguları" klasörünün içerisinde bulunan "Yasin HAYAL.xls" isimli belgenin,

a) Hangi tarih ve saatte oluşturulduğu; hangi tarih ve saatte değişiklik kayıtlarının yapıldığı; en son değişiklik ve kaydın hangi tarih ve saatte yapıldığı,

Cevap: Dosya zamanları verilmeden önce konunun kolay anlaşılabilmesi açısından aşağıdaki teknik açıklamaya ihtiyaç duyulmuştur:

Metadata (Üstveri): Bilişim dünyasında Metadata ifadesi, "Data about another data: Başka bir veri hakkındaki veri" şeklinde özetlenen, dilimizde ise "Üstveri" olarak kullanılan bir kavramdır. Adli bilişim dünyasında metadata çok değerli bir bilgi kaynağı olarak görülmektedir.

475
43/48

Üstveri üç ayrı grupta ele alınmaktadır:

1. Dosya sistemine ait Üstveri: Bu kategoride, işletim sistemi tarafından yönetilen dosya sisteminde her dosya için standart olarak tutulan oluşturma, değiştirme ve çirşim zamanları (MAC times), dosyaya yazma, dosyayı okuma ve çalıştırma yetkilerine dair bilgiler yer almaktadır.
2. Dijital görüntü Üstverisi: JPEG gibi dijital görüntü formatları tarafından oluşturulan dosyalarda tutulan, yukarıdaki standart bilgilerden farklı olarak fotoğrafın çekildiği makinenin markası, modeli gibi bilgilerdir.
3. Doküman Üstverisi: Dokümanın yazarı, yazıcıda enson yazdırılma tarihi, içeriğinin oluşturulma ve enson kaydedilme tarihi gibi bilgilerdir.

Dijital delil incelemelerinde uluslararası kabul görmüş ve standart olarak kullanılan EnCase ve FTK programlarında dosyaların incelemesinde farklı, esnek seçenekler sunulmaktadır. Bunlardan birincisi, söz konusu dosyanın programın içerisinde incelenmesi, ikinci olarak da dosyanın bir kopyasının incelemenin yapıldığı bilgisayara çıkarılarak (export) incelenmesidir.

Dosya program içerisinde incelendiğinde, dosyanın saat ve tarih bilgisi esas alınarak dosya zamanları görüntülenir ki bu orijinal durumdur. Eğer dosya ikinci seçenekteki gibi export edilerek inceleme bilgisayarındaki işletim sistemi ile incelenirse, dosyanın oluşturulduğu zamanki işletim sisteminin zaman ayarları ile bir zaman farkı varsa dosyanın görüntülenen zaman değerleri değişir. Bu değişim dosya mahiyetinin değişimi değil sadece dosyada var olan zaman bilgisinin gösterimi için referans alınan işletim sistemi zaman bilgisinden kaynaklanan farktır.

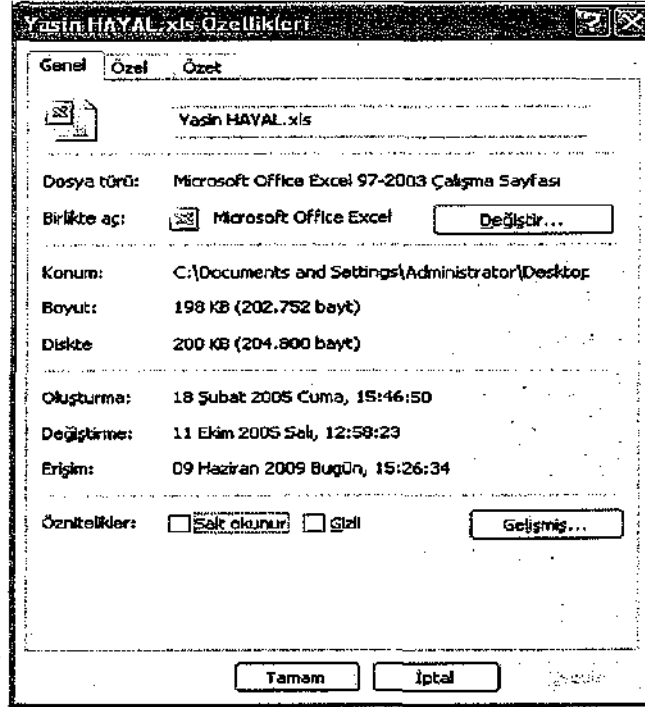
Yasin HAYAL.xls dosyasının genel ve özet bilgilerine bakıldığında (Dosya ve Doküman Üstverisi), dosyanın 18.02.2005 günü saat 15:46:50' de oluşturulduğu, 11.10.2005 günü saat 12:58:23'te son değişikliğin yapıldığı, dosya içeriğinin ise Microsoft Office kayıtlı kullanıcısı "int-kml" olan bir bilgisayarda 29.10.2004 günü saat 13:38'de oluşturularak 29.10.2004 günü saat 21:23'te son kez kaydedildiği anlaşılmaktadır (Şekil 6-Şekil 7).

Yasin HAYAL.xls isimli dosyanın Encase Programından alınan veri aşağıda sunulmuştur.

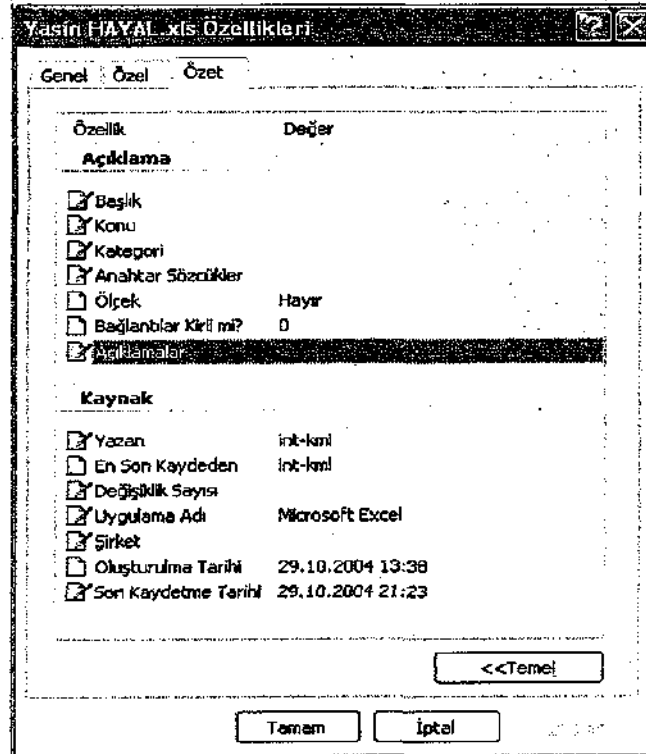
Adı:	Yasin HAYAL.xls
Son erişim:	07/05/08 16:29:39
Oluşturma:	18/02/05 14:46:50
Son kaydetme:	11/10/05 12:58:23
Değiştirme:	31/03/08 13:52:17
Tam yol:	Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları\Yasin HAYAL.xls

474
43/49

Şekil 6 Yasin HAYAL.xls Dosya üstverisi

Şekil 7 Yasin HAYAL.xls Doküman üstverisi

A

43

413 43/1/2006

b) Adı geçen belgenin *başka bir sabit diskten kopyalanıp kopyalanmadığı*; kopyalanmış ise kopyalanmasına ait kayıtların (tarih, saat, saniye, kopyalanmanın yapıldığı bilgisayarın kimlik bilgilerine ulaşılabilme durumunun) neler olduğu,

Cevap: "C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları" klasörü içerisindeki "Yasin HAYAL.xls" dokümanı yukarıda verilen bilgilere göre, Office programı "int-kml" ismine kayıtlı bir bilgisayarda oluşturularak inceleme yapılan bilgisayara kopyalanmıştır. Belgenin yazarı kısmında int-kml olmasına rağmen inceleme yapılan Dell marka bilgisayardaki office kullanıcı kaydının DELL olması dosyanın kopyalandığını göstermektedir.

4- "C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları" klasörünün içerisinde bulunan "Yasin HAYAL enson.xls" isimli belgenin,

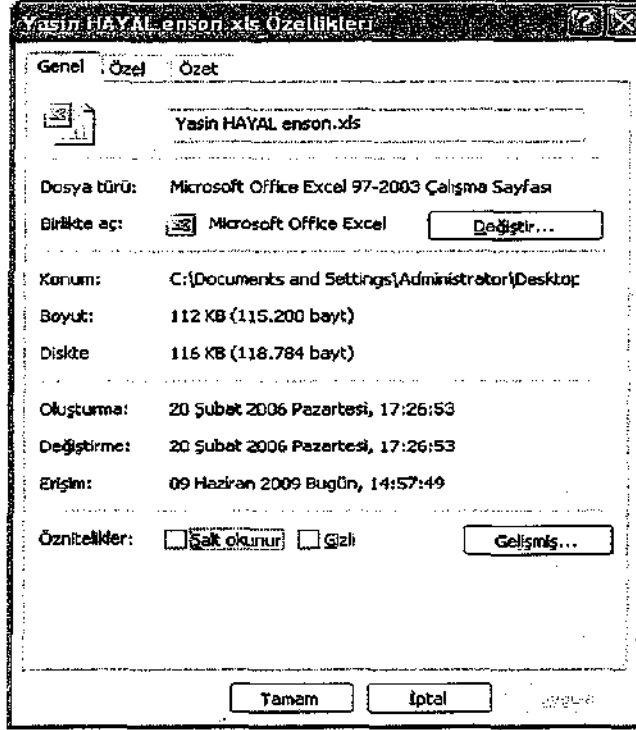
a) Hangi tarih ve saatte oluşturulduğu; hangi tarih ve saatte değişiklik kayıtlarının yapıldığı; en son değişiklik ve kaydın hangi tarih ve saatte yapıldığı,

Cevap: 3. Sorunun (a) şıkında yapılan açıklamalar ışığında Yasin HAYAL enson.xls isimli dosya incelenmesi amacıyla EnCase programı vasıtasıyla imaj içerisinden dışarı çıkarma işlemi (export) yapıldığında, dosya sistemine ait üstveriden alınan bilgiye göre, dosya 20.02.2006 günü saat 17:26:53'te oluşturulmuş, 20.02.2006 günü saat 17:26:53'te son kez değiştirilmiş ve 09.06.2009 günü saat 14:57:49'da son kez erişilmiştir (Şekil 8). Erişim zamanı değerine dosyanın export edildiği zaman değeri kaydedilmekte olup, dosyanın asıl önemli zaman parametresi olan oluşturma ve son kez kaydetme zamanları değişmemektedir.

472

20/05/09
40/15/09

Şekil 8 Yasin HAYAL enson.xls dosya Üstverisi

Dosyaya ait bilgiler doğrudan EnCase programı içerisinde görüntülenirse aşağıdaki bilgiler elde edilmektedir:

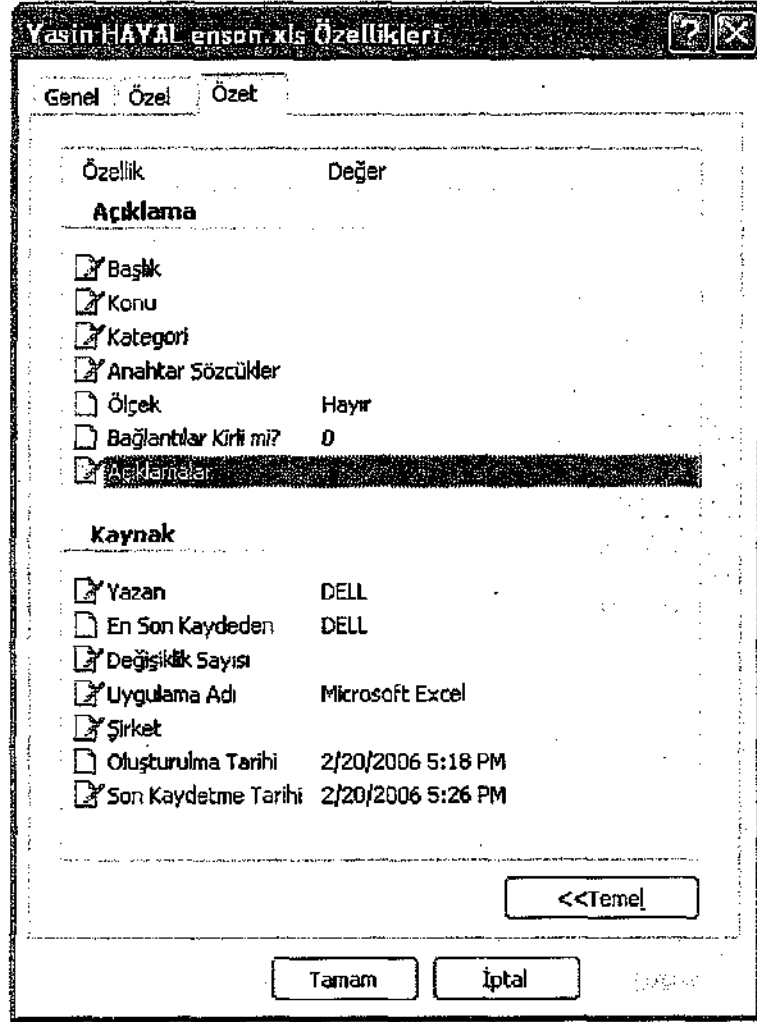
Adı: Yasin HAYAL enson.xls
Son erişim: 07/05/08 16:33:51
Oluşturma: 20/02/06 16:26:53
Son yazma: 20/02/06 16:26:53
Değiştirme: 07/05/08 16:19:58
Tam yol: Ist_Ist_23May2009\untitled\C\Documents and Settings \
Administrator\Desktop\YEDEK_SİLME\BELGELERİM\Telefon Sorguları\
Yasin HAYAL enson.xls

Önemli Not: Yukarıda anlatılan iki farklı görüntüleme şeklinde dosyanın oluşturma, değiştirme zamanları arasında 1 saat fark görülmektedir. Bu farkın sebebi aşağıda açıklanmıştır:

Birinci soruda dökümü verilen zaman ayarlarında bilgisayarın standart zaman ayarının Greenwich zamanından 2 saat ileride olduğu, ancak aktif olan zaman ayarının yaz saati uygulamasından dolayı Greenwich zamanından 3 saat ileride olduğu anlaşılmaktadır. Yaz saati ile ilgili ayarlarda zaman değişiminin Mart ayının son Pazar günü yapılacak şekilde ayarlandığı görülmektedir. Bu durumda dosyanın oluşturulduğu ay olan Şubat ayında kış saati uygulamasından dolayı standart zaman kullanılmakta olmasına rağmen, inceleme yapılan bilgisayar haziran ayında yaz saati ayarlarında olduğu için 1 saat ileri konumdadır. Bu sebeple zaman referanslarından kaynaklanan bir fark görülmektedir. Eğer inceleme yapılan bilgisayarın da tarihi kış saati uygulanan bir aya alınırsa aradaki yaz/kış saati farkı ortadan kalkacaktır.

471 43/15 20/14

Sonuç olarak, söz konusu dosyanın oluşturma tarihi EnCase programında görülen 20.02.2006 saat 16:26:53 olarak alınmalıdır. (Export edilmiş dosyaya ait bilgilerin verilmesinin sebebi dosya içerik bilgilerinin gösterilebilmesidir). Dosya özellikleri incelendiğinde "özet" sekmesinde doküman üstverisi görülmektedir. Buna göre söz konusu dosya içeriği 20.02.2006 saat 17:18'de oluşturulmuş, 20.02.2006 saat 17:26'da son kez kaydedilmiş ve kullanılan Microsoft Office Programı "DELL" ismine kaydedilmiştir (Şekil 9).

Şekil 9 Yasin HAYAL enson.xls doküman üstverisi

b) Adı geçen belgenin başka bir sabit diskten kopyalanıp kopyalanmadığı; kopyalanmış ise kopyalanmasına ait kayıtların (tarih, saat, saniye, kopyalanmanın yapıldığı bilgisayarın kimlik bilgilerine ulaşılabilme durumunun) neler olduğu,

Yasin HAYAL enson.xls dosyasının (a) şıkında verilen üstveri bilgilerinden doküman üstverisinde, oluşturulma ve son kaydetme zamanları arasında 8 dakikalık fark görülmesine rağmen, dosya sistemi üstverisinde oluşturma ve değiştirme zamanlarının özet görünümdeki son kaydetme zamanı ile aynı olması konusunda farklı alternatifler bulunmaktadır. Bu durumun oluşabilmesi;

470 W3/53/16

- Normal bir çalışma sürecinde Excel programı açılarak dosya oluşturulup 8 dakika çalışıldıktan sonra dosyanın kaydedilmesi,
- Normal bir çalışma sürecinde Excel programı açılarak dosya oluşturulup 8 dakikadan kısa bir süre sonra kaydedilmesi, toplamda 8 dakika sonrada dosyayı tekrar açarak farklı kaydet metodu ile dosyanın şu anda bulunduğu klasöre kaydedilmesi,
- Dosyanın 20.02.2006 tarihinden sonra bilgisayar tarihi ve saatinin değiştirilerek (geriye alınarak) dosyanın yukarıdaki metotlardan biriyle oluşturulup kaydedilmesi ve bilgisayar tarihi ve saatinin eski haline geri alınması,
- Dosyanın başka bir bilgisayarda oluşturulup taşınabilir bir bellek ile taşınarak söz konusu bilgisayarda açılarak "farklı kaydet" metodu ile şu anda bulunduğu klasöre kaydedilmesi,

gibi farklı durumlarda mümkün olmaktadır. Bu sebeple, dosyanın kaynağı, nasıl ve ne zaman oluşturulduğu ve kopyalanıp kopyalanmadığına dair kesin bir hüküm verilememektedir.

c) Adı geçen belgenin içeriğinde hangi bilgilerin bulunduğu, bu bilgilerde teknik olarak dikkat çekici unsurların bulunup bulunmadığı,

Cevap: Söz konusu belgede, 5387193181 nolu telefona ait Ocak-Şubat döneminde yapılan görüşmelerin dökümü olduğunu değerlendirdiğimiz telefon numaraları ve bu numaraların kullanıcı kayıtları (isim, adres) ve 5387193181 numarası ile yapılan görüşmelerin hangi ayda (ocak, şubat) kaç defa olduğunu gösterdiğini tahmin ettiğimiz sayılar bulunmaktadır.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanununun Ek-7 maddesinde bulunan sınırlamalar nedeniyle geçmişe yönelik telefon sorgulamaların yapılamamasından dolayı dosya içeriğinde bulunan bilgilerin doğruluğu tarafımızdan teyit edilememiştir.

d) Bahsi geçen belgenin oluşturulması, değiştirilmesi ve kayıt edilmesi sırasında, belge içeriğinde bahsi geçen kişi, adres ve telefon bilgilerinin Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Değerlendirme Projesi ve DARA/İDEA Projesi sisteminden sorgulamalarının yapıp yapılmadığı,

Cevap: İncelenen bilgisayarda yapılan incelemelerde Yasin HAYAL enson.xls belgesinin içerisinde geçen bilgilere dair sorgulama yapıp yapılmadığı hususunda herhangi bir bulguya ulaşılamamıştır.

e) Sorgulama yapılmış ise sorgulama işlemine ilişkin işlem ve kayıt detaylarının neler olduğu,

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İSTİHBARAT DAİRESİ BASKANLIĞI GÜVENLİ EVRAK İLETİSİMİ ACISINDAN:

I- İstihbarat birimleri içerisinde gerek Merkez ile gerekse Şubeler arasında güvenli evrak akışının nasıl sağlandığı,

Cevap: SVG projesinin çalışma prensibi Ek-10 nolu belgede anlatılmakta olup özet olarak aşağıda anlatılmaktadır:

COK GIZLI

469 43/54

Yazıyı hazırlayan birim, imza aşamalarını tamamladıktan sonra IDP sisteminden evrak sayısı alır. Yazının gönderileceği birimlerin menüden seçilmesinin ardından evrak SVG bilgisayarına bağlı bir tarayıcıda taranarak .tif formatında resim olarak kaydedilir. Akabinde, menüden seçilen dağıtım listesine göre dosya şifreli olarak ilgili birimlere gönderilir. Eğer evrağın İstihbarat Dairesi tarafından tutulmakta olan evrak arşivine kaydedilmesi gerekiyorsa dağıtım listesine Daire Başkanlığı Arşiv Şubesi de eklenmiş olmalıdır.

Yazı ilgili birimlere ulaştığında SVG operatörü, ad-soyad bilgisini girmek suretiyle evrağın açılması işlemini başlatır. Bu esnada, evrağın alındığına dair bilgi de (evrağı açan kişinin adı, soyadı, zaman bilgisi) gönderici birime iletilir. Gönderen birim operatörü de basılı evrağın arkasına, alan kişinin bilgilerini yazarak dosyalama işlemini yapar.

Evrak İstihbarat Dairesi arşiv biriminin bilgisayarına geldiğinde operatör tarafından yukarıda anlatıldığı gibi açılır ve arşiv sistemine kayıt işlemini (havuza atma) yapacak program vasıtasıyla dijital olarak evrağın arşivlenmesini sağlar. Bu şekilde arşivlenen evraklar ileride IDP sisteminden sorgulanarak dijital ortamda erişilebilir hale gelmiş olur.

II- Bu kapsamda Trabzon Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğünün gereği için İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğüne, bilgi için de Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Daire Başkanlığına göndermiş olduğu 17/02/2006 tarih ve (484 - 2006) 027248 sayılı yazı ile ilgili olarak hangi işlemlerin gerçekleştirildiği,

Cevap: Söz konusu evrak, 17.02.2006 günü saat 16:57:20'de Trabzon İstihbarat'ta çalışmakta olan 178368 sicil sayılı personel tarafından IDP sistemine eklenerek evrak sayısı alınmış, saat 16:57:29 ve 16:57:37'de bilgi ve gereği olarak dağıtım bilgisi işlenmiş ve 17:44:48'de İstihbarat Daire Başkanlığı Arşiv Şubesinde görevli 206276 sicil sayılı personel tarafından dijital arşiv sistemine kaydedilmiştir (Ek-11).

Anılan evrağın İstanbul İstihbarat Şubesinde alınan sureti Ek-13'te sunulmuştur. Buna göre, evrağın İstanbul İstihbarat Şubesinde SVG sisteminden alınarak yazdırılma zamanı 17 Şubat 2006 Cuma 17:49'dur.

EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İSTİHBARAT DAİRESİ BASKANLIĞI SERVER (SUNUCU) SİSTEMLERİ AÇISINDAN:

I- İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü demirbaşına kayıtlı ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan, Dell marka BSHBX0J seri numaralı Bilgisayar kasası içerisinde bulunan Western Digital marka "WD400BB - 75DEA0 model WMAD1D249182 seri numaralı" sabit diskte kayıtlı, "C:\Documents and Settings\Administrator\Desktop\YEDEK SİLMEBELGELERİM\Telefon Sorguları" klasörü içerisinde bulunan "Yasin HAYAL enson.xls" isimli belgenin oluşturulması, değiştirilmesi ve kayıt edilmesi kapsamında,

468 15/15/2016

ÇOK GİZLİ

1- İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlilerince Osman HAYAL, Yasin HAYAL ve Hrant (Fırat) DİNK isimli kişilerle ilgili olarak 2006 ve 2007 yıllarında İDP (İstihbarat Değerlendirme Projesi) sisteminden sorgulama ve işlem yapıp yapılmadığı;

Cevap: EK-6 nolu belgede "Yasin HAYAL enson.xls" isimli belgenin oluşturulması, değiştirilmesi ve kayıt edilmesi tarihi olan 20:02:2006 saat 16:26:53'e yakın tarihlerde, Yasin HAYAL ile ilgili olarak İstanbul İstihbarat Şubesi tarafından İDP sisteminden yapılan sorgulamalara dair log kayıtları sunulmuştur. Buna göre Yasin Hayal isminin, 17.02.2006 tarihinde Volkan Altunbulak tarafından saat 10:17:11 ile 10:37:19 arasında 5 kez sorgulandığı, 20.02.2006 tarihinde Selçuk Yarış tarafından 10:02:47'de 1 kez sorgulandığı görülmüştür. Ek-6 dokümanının özeti aşağıdaki tabloda sunulmuştur:

Sicili	Kullanıcı adı	Tarih	Logtipi	Görev yeri	Tablo adı	İşlem sayısı
254944	Volkan Altunbulak	19.09.2005	Sorgu	İstanbul	Şahıs	1
213221	Oğuz Baysal	01.02.2006	Sorgu	İstanbul	Şahıs	1
254944	Volkan Altunbulak	17.02.2006 10:17:11- 10:37:19	Sorgu- Rapor	İstanbul	Şahıs- Şahıs Detay	5
258974	Selçuk Yarış	20.02.2006	Sorgu	İstanbul	Şahıs	1
260224	Mesut Kılıçarslan	18.04.2006	Sorgu	İstanbul	Şahıs	1
265791	Ali İhsan Tezcan	20.10.2006	Sorgu	İstanbul	Şahıs	1
257923	Mustafa Doğan	20.10.2006 15:37:48- 15:42:19	Sorgu- Rapor	İstanbul	Şahıs Şahıs Detay	6
224401	Mehmet Yanar	19.01.2007 15:31:34	Sorgu	İstanbul	Şahıs	1

Ek-6 dokümanının Hrant Dink cinayetinin olduğu 19.01.2007 tarihli ilk kaydından sonraki kayıtlarda, Yasin Hayal isminin müteaddit defalar farklı il

personellerince sorgulandığı görülmüş olup yukarıdaki özet tabloya bu bilgiler eklenmemiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlilerince Osman HAYAL, Hrant (Fırat) DİNK isimli kişilerle ilgili olarak 2006 ve 2007 yıllarında sorgulamalarla ilgili detaylı bilgi Ek-3,4,6'da sunulmuştur. Buna göre:

1. Hrant Dink hakkındaki ilk sorgular 2005 yılında yapılmaya başlanmış, 2006 yılındaki ilk sorgu 20.01.2006 günü 245750 sicil sayılı Hacer Yilmazer tarafından şahıs sorgusu olarak yapılmıştır. 24.01.2006'da 254755 sicil sayılı Ferda Pekel tarafından yapılan şahıs sorgusunun ardından Haziran, Temmuz, Ağustos ve Aralık aylarında 8 sorgu yapılmıştır.
2. Hrant Dink hakkında 2007 yılında yapılan sorgular, cinayetin işlendiği 19.01.2007 günü saat 15:48:58'de 260025 sicil sayılı Mustafa Yıldız tarafından yapılan şahıs sorgusu ile başlamaktadır. Yine aynı gün saat 16:47:46'de 129769 sicil sayılı Nurettin Aydeniz tarafından yapılan güncellemenin ardından 19 Ocak ve takip eden günlerde şahıs, şahıs detay sorguları ve evrak ekleme işlemlerini içeren birçok işlemin yapıldığı görülmüştür.
3. Osman Hayal hakkında İstanbul İstihbarat personeline yapılan ilk sorgu 22 Ocak 2007 tarihinde 257049 sicil sayılı Zekai Genç tarafından şahıs sorgusudur. Bu sorgunun akabinde şahıs/shahıs detay sorgusu ve evrak ekleme işlemlerini içeren toplam 12 işlem 26.02.2007 günü 258247 sicil sayılı Tamer Güngör tarafından yapılan evrak ekleme işlemi ile son bulmaktadır.

2- 2006 ve 2007 yıllarında Komiser Volkan ALTUNBULAK tarafından İDP sisteminden Osman HAYAL ve Yasin HAYAL isimli kişilerle ilgili olarak sorgulama ve işlem yapılıp yapılmadığı, yapılmışsa ne gibi işlemler yapıldığı,

Cevap: Volkan Altunbulak tarafından Yasin HAYAL ve Osman HAYAL ile ilgili 2006-2007 yıllarında yapılan sorgulamalara dair log kayıtları Ek-1,2'de sunulmuştur. Bu belgelere göre;

1. Volkan Altunbulak tarafından Osman Hayal hakkında 09.04.2008 tarihinde bir şahıs sorgusu yapılmıştır.
2. Yasin Hayal ile ilgili 2006 yılında 17.02.2006 tarihinde 10:17:11-10:37:19 saatleri arasında toplam 5 sorgu yapılmıştır.

466 42/15/24

3. Yasin Hayal ile ilgili 2007 yılında 24.01.2007 gününden başlamak üzere Ocak, Şubat, Mart ve Nisan aylarında toplam 10 sorgu yapmıştır.

II- İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlilerince, DARA projesinden 2006 - 2007 yıllarında 0 538 7193181 ve 0 538 2044104 numaralı telefonların sorgulama sorgulanmadığı, sorgulanmışsa yapılan sorguların log kayıtlarının neler olduğu,

Cevap: DARA (Telefon Detay Kayıt Sistemi) projesinden 2004 - 2008 yılları arasında 0 538 7193181 ve 0 538 2044104 numaralı telefonlarla ilgili olarak İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şube Müdürlüğü görevlilerince yapılan sorguların log kayıtları Ek-7,9'da sunulmuştur.

Bu kayıtlara göre 0 538 7193181 nolu telefon numarası DARA sisteminden ilk defa 272276 sicil sayılı personel tarafından 150.150.204.81 IP adresli (IDB-Ankara) bilgisayardan 13.09.2006 tarihinde 107 (GSM Hepsi) ve 108 (GSM Ençok) sorgu tiplerinde sorgulanmıştır.

2006 yılındaki diğer sorguların, 25 Eylül'de 255774 sicil sayılı personel tarafından 150.150.200.107 (IDB-Ankara) IP adresli bilgisayardan 11 defa 108 (GSM Ençok) sorgu tipinde, 26 Eylül, 3 Ekim ve 28 Kasım tarihlerinde 170410 sicil sayılı personel tarafından toplam 4 defa 107 (GSM Hepsi) sorgu tipinde 150.150.161.250 IP adresli(Trabzon) bilgisayardan yapıldığı görülmüştür.

2007 yılındaki ilk sorgu ise cinayetin işlendiği 19.01.2007 günü saat 15:01:15'te 255264 sicil sayılı personel tarafından 150.150.200.13 IP adresli (IDB-Ankara) bilgisayardan 107 sorgu tipinde yapılmıştır. Yine aynı gün içerisinde 272276 sicil sayılı personel tarafından 150.150.200.13 (IDB-Ankara) ve 187153 sicil sayılı personel tarafından 150.150.161.99 (Trabzon) saat 15:35:42'ye kadar toplam 15 sorgu yapıldığı tespit edilmiştir.

İstanbul İstihbarat Şubesi personeli tarafından 0 538 7193181 nolu telefon ile ilgili olarak 260224 sicil sayılı personel tarafından 19.01.2007 saat 15:59:16'dan başlayarak saat 16:02:54'e kadar, 260238 sicil sayılı personel tarafından yapılan 3 sorgu da dahil 301 (Telefondan IMEI bulma), 107 ve 108 sorgu tiplerinde toplam 14 sorgunun yapıldığı tespit edilmiştir. Takip eden 20-28 Ocak günleri, Şubat ve Mart aylarında müteaddit sorguların yapıldığı görülmüştür.

0538 204 4104 nolu telefona dair ilk sorgu cinayetin ardından 20.01.2007 günü 22:42'de 182944 sicil sayılı personel tarafından 150.150.144.250 IP adresli (Malatya) bilgisayardan yapılmıştır.

İstanbul İstihbarat personeli tarafından yapılan sorguların 23.01.2007 günü 254838 sicil sayılı personelin yaptığı sorgularla başlamakta olduğu ve Ocak, Şubat, Mart ve Temmuz aylarında birçok sorgunun yapıldığı tespit edilmiştir.

A

465 43/158/2

Volkan Altunbulak tarafından 1 Şubat 2007 tarihinde 2 defa ve 18 Temmuz 2007 tarihinde 6 defa sorgu yapıldığı tespit edilmiştir.

DARA sisteminden abone sorgu ekranı kullanılarak Yasin Hayal ve Osman Hayal isimleri için yapılan sorgular Ek-12 nolu belgede sunulmuştur. Bu belgeye göre, DARA sisteminden Yasin Hayal ismi 29.01.2007 tarihinden başlamak üzere Diyarbakır, Trabzon, e-şube ve Gümüşhane'den sorgulanmıştır. Osman Hayal ismi ise 19.08.2008 tarihinde Trabzon'dan sorgulanmıştır.

SONUC ve DEĞERLENDİRME:

İstanbul Emniyet Müdürlüğü İstihbarat Şubesi demirbaşına kayıtlı ve istihbarat hizmetlerinde kullanılan, Dell marka BSHBX0J seri numaralı Bilgisayar kasası içerisinde bulunan Western Digital marka "WD400BB - 75DEA0 model WMAD1D249182 seri numaralı" sabit disk ve Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Dairesi Bilgi İşlem Şube Müdürlüğünde bulunan Telefon Detay Kayıt (DARA) sistemi ile İstihbarat Değerlendirme Sistemi (IDP) üzerinde yapılan incelemeler ışığında aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. Yasin HAYAL enson.xls dosyasının, dosya zamanlarının değiştirildiğine, zaman ayarları değiştirilmiş başka bir bilgisayarda oluşturulup incelenen bilgisayara aktarıldığına ya da incelenen bilgisayarın zaman ayarlarının değiştirildiğine dair kesin bir bulguya ulaşılamamıştır.
2. Yasin HAYAL.xls dosyasının, başka bir bilgisayarda 2004 yılında oluşturulduğu, 2005 yılında, bu çalışma kapsamında incelenen Dell marka BSHBX0J seri numaralı Bilgisayara kopyalandığı incelenmiştir.
3. İstihbarat Daire Başkanlığı'nda DARA, IDP ve IDEA veritabanı yapılarını barındıran disk sisteminde zaman ayarlarının değiştirildiği, log kayıtlarının silindiği ya da değiştirildiğine dair kesin bir bulguya rastlanmamıştır.
4. Trabzon İstihbarat Şubesi'nce gönderilen, gereği İstanbul İstihbarat Şubesi ve Bilgi dağıtım İstihbarat Dairesi olmak üzere, Yasin Hayal ile ilgili istihbari bilgi içeren 200661027248 sayılı evrakının oluşturulma ve hedefe ulaşma zamanları esas alındığında (17.02.2006 saat 16:57'de oluşturma, 17:49'da İstanbul İstihbarat Şubesinde yazdırılma ve 17:44'te İstihbarat Daire Başkanlığı Arşiv Sistemine kaydedilmesi zamanı);
 - a. Yazı içeriğinde bildirilen Yasin Hayal tarafından kullanılan 05387193181 numaralı hat ile ilgili olarak DARA sisteminden yapılan ilk sorgunun 13.09.2006 tarihinde İstihbarat Dairesi'nden yapıldığı, İstanbul İstihbarat Şubesi'nden yapılan ilk sorgunun ise 260224 sicil sayılı personel tarafından Hrant Dink cinayetinin olduğu 19 Ocak 2007 saat 15:59:16'da olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu numaranın Volkan Altunbulak tarafından hiç sorgulanmadığı,

h.b.h
13/10/2007

- b. Yasin HAYAL enson.xls belgesi içerisinde Osman Hayal'e ait olduğu anlaşılan 05382044104 nolu telefonla ilgili ilk sorgunun Hrant Dink cinayetinin olduğu 19 Ocak 2007 gününün ertesinde 20 Ocak 2007 günü saat 22:42:40'ta Malatya'dan yapıldığı, İstanbul İstihbarat Şubesi'nden ise 23 Ocak 2007 saat 16:33:24'te ilk defa sorgulandığı,
 - c. Söz konusu numaranın Volkan Altunbulak tarafından 1 Şubat 2007 tarihinde 2 defa ve 18 Temmuz 2007 tarihinde 6 defa sorgulandığı incelenmiştir.
 - d. Yasin HAYAL enson.xls belgesindeki bilgilerin doğru olup olmadığı (2006 yılının ocak şubat döneminde 05387193181 numaralı telefonun görüşme kayıtları) teyit edilememiştir.
5. IDP sisteminden İstanbul İstihbarat Şubesi personeline yapılan, "Yasin HAYAL enson.xls" isimli belgenin eldeki verilerle, oluşturulup kaydedildiği tahmin edilen 20.02.2006 saat 16:26'ya en yakın Yasin HAYAL ile ilgili sorgunun, 258974 sicil sayılı Selçuk Yarış tarafından 20.02.2006 tarihinde saat 10:02:47'de yapıldığı incelenmiştir. Bunun yanında, DARA sisteminden, "Yasin HAYAL enson.xls" isimli belge içeriğinde geçen ve 05387193181 nolu telefonla ilgili olarak, belgenin oluşturma tarihi olan 20 Şubat 2006 tarihinde herhangi bir sorgunun yapılmadığı incelenmiştir.
 6. IDP sisteminden Yasin HAYAL ile ilgili olarak, 254944 sicil sayılı Volkan Altunbulak tarafından 17.02.2006 günü saat 10:17:11 ile 10:37:19 arasındaki 5 sorgu yapıldığı incelenmiştir. Her ne kadar bu sorgular tarih itibariyle Trabzon Emniyet Müdürlüğü'nden gelen ve Yasin Hayal ile ilgili istihbari bilgi içeren 200661027248 sayılı evrakın tarihi ile örtüşse de, saat anlamında bakıldığında, yazının İstanbul İstihbarat Şubesi'ne ulaşmasından (17:49) önce yapıldığı incelenmiştir.
 7. Dördüncü maddede bahsedilen 200661027248 sayılı evrakta adı geçen Yasin Hayal ve Osman Hayal ile ilgili olarak, IDP sistemine İstanbul İstihbarat Şubesi personeli tarafından 2006 yılında, beş ve altıncı maddelerde özetlenen sorguların dışında herhangi bir veri ekleme ya da güncellemesinin yapılmadığı incelenmiştir.

**Yrd. Doç. Dr.
Abdullah BAL**
Yıldız Teknik Üniversitesi,
Enformatik Bölümü Başkanı
Bilirkişi

Şahin BUYRUKBİLEN
Komiser- ElektronikMüh.
Adli Bilişim Uzmanı
EGM Bilgi İşlem D.B. İletişim Şb.
Bilirkişi